

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha Kolhapur's
Dattajirao Kadam Arts, Science and Commerce College, Ichalkaranji
DEPARTMENT OF MARATHI
ANNUAL TEACHING PLAN (2024-2025)

(National Education Policy 2020)

(Having Choice Based Credit System With Multiple Entry & Multiple Exit Options)

Academic Year : 2024 - 25

Subject : Marathi

Semester : V

Class : B.A.III स्पेशल

Discipline Specific Elective

(DSE Paper No : VIII)

Paper Title : मराठी भाषा व भाषाविज्ञान

(To Be Implemented From Academic Year 2024-25 Onwards)

Sr.No	Month	Topic/ Uuit
1	June 2024	प्रवेश प्रक्रिया, अभ्यासपत्रिका परिचय
2	July 2024	विभाग १ : भाषोत्पत्ती विचार भाषेची उत्पत्ती :- ईश्वर निर्मित , राजा निर्मित आणि समाज निर्मित. भाषा उत्पत्तीच्या उपपत्ती / सिद्धांत १. इंगित २. मुखाभिनय ३. अनुकरण ४. रणन ५. भावनाभिव्यक्ती ६. श्रमपरिहार ७. प्रेमगानमूलक ८. संपर्क ९. क्रीडासक्ती १०. समन्वय
3	August 2024	विभाग २ : भाषेचे स्वरूप, व्याख्या आणि वैशिष्ट्ये. १) भाषेच्या व्याख्या - १. कृ. पां. कुलकर्णी २. ना. गो. कालेलकर ३. श्री. न. गजेंद्रगडकर २) भाषेचे स्वरूप - समाज व्यवहाराचे साधन, ध्वनिमाध्यमता, प्रतीकात्मकता, संकेतबद्धता, भाषा एक पद्धती, भाषा मानवी आहे . ३) सी . एफ . हॉकेटनी सांगितलेली भाषेची सात वैशिष्ट्ये :- १. दुहेरीपण २. निर्मिती क्षमता ३. यादृच्छिकता ४. अदलाबदलाची शक्यता ५. विशिष्टीकरण ६. स्थलकालातीतता ७. सांस्कृतिक संक्रमण इतर : १. सामाजिक संस्था २. आर्जित भाषा ३. परिवर्तन शीलता ४. रैखिकता ५. कार्यकारण संबंधाचा अभाव इत्यादी वैशिष्ट्ये
4	September 2024	विभाग ३ : स्वनिम व रुपिम विचार (स्थूल परिचय) अ) स्वनिम विचार १. स्वन २. स्वनिम ३. स्वनांतर (संकल्पना, स्वरूप, प्रकार) ब) रुपिम विचार १. रूप २. रुपिम , ३. रुपिकांतर (संकल्पना, स्वरूप, प्रकार)
5	October 2024	विभाग ४ : वाक्य विचार १. पदबंध व वाक्याचे स्वरूप २. वाक्याचे प्रकार केवलवाक्य व त्याचे प्रकार, मिश्रवाक्य व त्याचे प्रकार, संयुक्त वाक्य व त्याचे प्रकार, वाक्याचे पृथक्करण अंतर्गत मूल्यमापन : सेमिनार , शिवाजी विद्यापीठ परीक्षा

प्रो. (डॉ.) सुभाष जाधव

HEAD,

Department of Marathi,
D.K.A.S.C. College,

Ichalkaranji.

डॉ. एस. एम. मणेर

Principal,

D.K.A.S.C. College,

Ichalkaranji.

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha Kolhapur's
Dattajirao Kadam Arts, Science and Commerce College, Ichalkaranji
DEPARTMENT OF MARATHI
ANNUAL TEACHING PLAN (2024-2025)
(National Education Policy 2020)

(Having Choice Based Credit System With Multiple Entry & Multiple Exit Options)

Academic Year : 2024 - 25   Subject : Marathi   Semester : VI
 Class : B.A.III स्पेशल   Discipline Specific Elective   (DSE Paper No : XIII)
 Paper Title : मराठी भाषा व भाषाविज्ञान

(To Be Implemented From Academic Year 2024-25 Onwards)

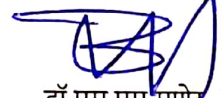
Sr.No	Month	Topic/ Uuit
1	November 2024	अभ्यासपत्रिका परिचय विभाग १ : मराठी वर्णमाला १. ध्वनी व वर्ण , मराठीची वर्णमाला , पारंपरिक स्वर व त्यांचे वर्गीकरण
2	December 2024	२. स्वरांचे ध्वनिशास्त्र दृष्ट्या व उच्चारण स्थानानुसार विश्लेषण ३. स्वरांचे प्रकार :- १.-ह्रस्व, २.दीर्घ, ३.सिद्ध ४.साधित ५.सजातीय, ६.विजातीय ४.मराठीची स्वर संख्या (पारंपरिक व नवीन) ५. मराठीतील व्यंजन विचार ६.व्यंजनांचे प्रकार :- १.स्पर्श व्यंजने २. कठोर व मृदू व्यंजने ३.अल्पप्राण व महाप्राण व्यंजने ४.अनुनासिक व्यंजने ५.तालव्य व्यंजने ६.अंतःस्थ व्यंजने ७.उष्ण व्यंजने ८.सयुक्त व्यंजने ९.मूर्धन्य व्यंजने ५.मराठीची व्यंजन संख्या (पारंपरिक व नवीन) ६.मराठीची वर्ण संख्या निश्चितीकरण
3	January 2025	विभाग २ : मराठीचे ध्वनीपरिवर्तन १. ध्वनी परिवर्तन व्याख्या व विशेष :- निरपवाद, नियमित, अज्ञेय, सार्वत्रिक ध्वनिपरिवर्तन २.ध्वनीपरिवर्तनची कारणे:- १.जित-जेते संबंध, २.भिन्न भाषिक संबंध, ३.आळस, ४.अनुकरणाची अपूर्णता, ५.वागेंद्रियातील दोष, ६.श्रवणेंद्रियातील दोष, ७.उच्चारशीघ्रता, ८.अज्ञान, ९.आघात, १०.उच्चारसौकर्य, ११.आहार, १२.भौगोलिकता, १३.वर्गसिद्धान्त, १४.लोकभ्रम, १५.सादृश्यता ३.ध्वनीपरिवर्तनचे प्रकार :- १.अंत्यस्वनलोप, २.एकस्वनीकरण, ३.आद्यास्वनागम, ४.मध्यस्वनागम, ५.अंत्यस्वनागम, ६.सानिध्य परिणाम, ७.समान स्वनलोप, ८.विसदृशीकरण, ९.घोषीकरण १०.अघोषीकरण, ११.मालाभेद, १२.सदृश्यता, १३.अतिशुद्धी, १४.दुश्यप्रयोग, १५.स्वनविपर्याय ४.ध्वनिपरिवर्तनाचा मराठी भाषेवरील परिणाम
4	February 2025	विभाग ३ : मराठीचे अर्थपरिवर्तन : १.अर्थपरिवर्तन व्याख्या व स्वरूप :- अर्थ म्हणजे निर्देश, प्रतिमा, संकल्पना व विचार २. अर्थपरिवर्तनाची कारणे : १.साम्यतत्त्व, २.रूपक लक्षणाजन्य शब्द, ३.बदलते समाजजीवन ४.अशुभ परिहार, ५.ग्राम्यता परिहार, ६.अतिशयोक्ती, ७.शब्दसिद्धी, ८.अतिपरिचायातून सभ्यता, ९.अंत्यादर दर्शन, १०.सांस्कृतिक आदान

		३. अर्थपरिवर्तनाचे प्रकार : १.अर्थविस्तार २.अर्थासंकोच ३.अर्थप्रशस्ती ४. अर्थच्युती ५.अर्थापाकर्ष ६.अर्थांतर ७.अर्थभ्रंश ८.अर्थभेद ९.अर्थादेश १०.अर्थसार ४. अर्थपरिवर्तनाचा मराठी भाषेवरील परिणाम
5	March 2025	विभाग ४ : प्रमाण मराठी भाषा आणि तिच्या बोली १.प्रमाण मराठी : संकल्पना, स्वरूप, विशेष २.बोली : संकल्पना, स्वरूप, विशेष ३.मराठीच्या बोली : अहिराणी, व-हाडी, चंदगडी, मालवणी या निवडक बोलींचे स्वरूप व विशेष अंतर्गत मूल्यमापन : प्रोजेक्ट ,
6	April 2025	शिवाजी विद्यापीठ परीक्षा

प्रो.(डॉ.) सुभाष जाधव

HEAD,
Department of Marathi,
D.K.A.S.C. College,
Ichalkaranji.

डॉ.एस.एम.मणेर

Principal,
D.K.A.S.C. College,
Ichalkaranji.

“ ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार ” - शिक्षणमहर्षी डॉ बापूजी साळुंखे

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha kolhapur's
Dattajirao Kadam Arts, Science and Commerce College, Ichalkaranji
DEPARTMENT OF MARATHI
ANNUAL TEACHING PLAN (2024-2025)

(National Education Policy 2020)

(Having Choice Based Credit System With Multiple Entry & Multiple Exit Options)

Academic Year : 2024 - 25

Subject : Marathi

Semester : V

Class : B.A.III

Discipline Specific Elective

(DSE Paper No : IX)

Paper Title : मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास : प्रारंभ ते इ.स. १५००

(To Be Implemented From Academic Year 2024-25 Onwards)

Sr. No	Month	Topic/ Uuit
1	June 2024	प्रवेश प्रक्रिया , अभ्यासपत्रिका परिचय
2	July 2024	विभाग १ : मराठी वाङ्मयाचा प्रारंभ काळ ते इ.स. १२०० अ)विवेकपूर्वकालीन रचना गाथासप्तशती, कुवलयमाला, मानसोल्लास, राजमतिप्रबोध, अमरनाथ संवाद, गोरक्षगीता ब) मुकुंदराज यांची रचना :- विवेकसिंधू, परमामृत, पवनविजय. क) महदंबा यांची रचना:- धवळे (पुर्वार्ध व उत्तरार्ध), मातृकी रुक्मिणी स्वयंवर
3	August 2024	विभाग २ : इ.स. १२०० ते १३०० (स्थूल कालखंड) अ) महानुभावीय गद्य वाङ्मय १) म्हाइंभट्ट :- लीळाचरित, श्रीगोविन्दप्रभू चरित व इतर रचना २) केसोबास :- सूत्रपाठ , दृष्टांतपाठ, स्मृतिस्थळ ब)महानुभावीय पद्य वाङ्मय :- साती ग्रंथ (ग्रंथकार व ग्रंथ स्थूल परिचय) नरेंद्र - रुक्मिणी स्वयंवर, भास्कर बोरीभट- शिशुपालवध, उद्धवगीता, दामोदर पंडित - वछाहरण, पंडित विश्वनाथ - ज्ञानप्रबोध, रवळोव्यास - सह्याद्रीवर्णन, नारायण पंडित - श्री ऋद्धीपूर वर्णन
4	September 2024	विभाग ३ : इ.स. १३०० ते १४०० (स्थूल कालखंड) अ) ज्ञानेश्वरांचे वाङ्मयीन कार्य :- ज्ञानेश्वरी, अमृतानुभव, चांगदेव पासष्टी, हरिपाठाचे अभंग व इतर रचना ब) नामदेवांची अभंगरचना क) संतमेळा :- १) सावता माळी २) गोरोबा कुंभार ३) मुक्ताबाई ४) सेना महाराज ५) नरहरी सोनार ६) चोखामेळा ७) जनाबाई ८) कान्होपात्रा यांच्या रचना
5	October 2024	विभाग ४ : इ. स. १४०० ते १५०० (स्थूल कालखंड) अन्य संप्रदायातील प्रमुख ग्रंथकार आणि त्यांची ग्रंथरचना १) सत्यमालनाथ , चोभा (नाथ संप्रदाय) २) शांतलिंग आणि मन्मथशिवलिंग (लिंगायत संप्रदाय) ३) गुणकिर्ती व जिनादासनामा (जैन मराठी कवी) ४) नृसिंह सरस्वती आणि दासोपंत (दत्त संप्रदाय) ५) अज्ञानसिद्ध व बहिराजातवेद (नागेश संप्रदाय) ६) शेख महंमद आणि हुसेन अंबरखान (मुस्लीम मराठी कवी) ७) फादर स्टीफन्स व फादर क्रुवा (ख्रिस्ती मराठी कवी) अंतर्गत मूल्यमापन : सेमिनार , शिवाजी विद्यापीठ परीक्षा

प्रो. (डॉ.) सुभाष जाधव
HEAD,
Department of Marathi,
D.K.A.S.C. College,
Ichalkaranii.

डॉ. एस. एम. मणेर
Principal,
D.K.A.S.C. College,
Ichalkaranii.

“ ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार ”

- शिक्षणमहर्षी डॉ बापूजी साळुंखे

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha kolhapur's
Dattajirao Kadam Arts, Science and Commerce College, Ichalkaranji
DEPARTMENT OF MARATHI
ANNUAL TEACHING PLAN (2024-2025)

(National Education Policy 2020)

(Having Choice Based Credit System With Multiple Entry & Multiple Exit Options)

Academic Year : 2024 - 25

Subject : Marathi

Semester : VI

Class : B.A.III

Discipline Specific Elective

(DSE Paper No : XIV)

Paper Title : मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास : इ.स. १५०० ते इ.स. १८००

(To Be Implemented From Academic Year 2024-25 Onwards)

Sr.No	Month	Topic/ Uuit
1	November 2024	अभ्यासपत्रिका परिचय
2	December 2024	विभाग १ : इ.स. १५०० ते इ.स. १६०० (स्थूल कालखंड) एकनाथांचे साहित्य चतुःश्लोकी भागवत , एकनाथी भागवत , भावार्थ रामायण , गवळणी , भारुडे इत्यादी रचना
3	January 2025	विभाग २ : इ.स. १६०० ते इ.स. १७०० (स्थूल कालखंड) अ) तुकारामांची अभंगरचना ब) रामदासांची ग्रंथरचना करुणाष्टके, रामायणे, मनाचे श्लोक, दासबोध, स्फुट प्रकरणे
4	February 2025	विभाग ३ : इ.स. १६०० ते १८०० (स्थूल कालखंड) पाच पंडिती कवींच्या साहित्यनिर्मिती १) मुक्तेश्वर, २) वामनपंडीत, ३) रघुनाथ पंडित, ४) श्रीधर , ५) मोरोपंत
5	March 2025	विभाग ४ : इ.स. १५०० ते १८०० (स्थूल कालखंड) १) बखर वाङ्मय :- (स्वरूप व विशेष) अ) शिवपूर्वकालीन बखरी - १.महिकावतीची बखर, २.राक्षसतागडची बखर, ३.शालिवाहनाची बखर, ब) शिवकालीन बखरी :- १.सभासद बखर, २.शिवदिग्विजय, ३.शिवाजी प्रताप, ४.शिवछत्रपतीचे चरित क) पेशवेकालीन बखरी :- १.पानिपतची बखर २.भाऊसाहेबांची बखर , ३.श्री शाहू महाराजांची बखर २) शाहिरी वाङ्मय - (लावणी व पोवाडा) १.अनंतफंदी, २.परशराम, ३. राम जोशी, ४. प्रभाकर, ५.होनाजी बाळा, ICT लेक्चर ,
6	April 2025	अंतर्गत मूल्यमापन : प्रोजेक्ट ,शिवाजी विद्यापीठ परीक्षा

प्रो.(डॉ.) सुभाष जाधव
HEAD,
Department of Marathi,
D.K.A.S.C. College,
Ichalkaranji.

डॉ.एस.एम.मोपार
Principal,
D.K.A.S.C. College,
Ichalkaranji.

“ ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार ”

- शिक्षणमहर्षी डॉ बापूजी साठुंखे

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha kolhapur's
Dattajirao Kadam Arts, Science and Commerce College, Ichalkaranji
DEPARTMENT OF MARATHI
ANNUAL TEACHING PLAN (2024-2025)

(National Education Policy 2020)

(Having Choice Based Credit System With Multiple Entry & Multiple Exit Options)

Academic Year : 2024 - 25

Subject : Marathi

Semester : V

Class : B.A.III

Discipline Specific Elective

(DSE Paper No : X)

Paper Title : मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी

(To Be Implemented From Academic Year 2024-25 Onwards)

Sr.No	Month	Topic/ Uuit
1	June 2024	प्रवेश प्रक्रिया, अभ्यासपत्रिका व पाठ्यपुस्तक परिचय
2	July 2024	विभाग ३ : शोधनिबंध व प्रकल्प लेखन (स्थूल परिचय) संशोधन : संकल्पना , स्वरूप , महत्व संशोधन लेखन प्रकार परिचय १. शोध निबंध - स्वरूप व पद्धती २. संशोधन प्रकल्प - स्वरूप व पद्धती ३. प्रबंधिका ४. प्रबंध , संशोधनपर लेखनाची पथ्ये व भाषा
3	August 2024	विभाग ४ : आंतरजालावरील (Internet) मराठी १) आंतरजालावरील मराठी विषयक लेखनाचे स्वरूप २) नोंदी लेखन , विश्वकोश , विकिपीडिया इत्यादी ३) आंतरजालावरील मराठी संकेत स्थळांचा परिचय १. राज्य मराठी विकास संस्था २. महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ ३. भाषा संचालनालय
4	September 2024	४. मराठी भाषा विभाग, महाराष्ट्र राज्य ५. मराठी साहित्य परिषद पुणे ६. विश्वकोश मंडळ ७. इतर संकेतस्थळे : साहित्य अकादमी, नॅशनल बुक ट्रस्ट , भारतीय भाषा संस्थान, म्हैसूर इत्यादी
5	October 2024	प्रात्यक्षिकासह आंतरजालावरील मराठीविषयक लेखन, ICT लेक्चर अंतर्गत मूल्यमापन : सेमिनार , शिवाजी विद्यापीठ परीक्षा

प्रो. (डॉ.) सुभाष जाधव
HEAD,
Department of Marathi,
D.K.A.S.C. College,
Ichalkaranji.

डॉ. एस. एम. मणेर
Principal,
D.K.A.S.C. College,
Ichalkaranji.

“ ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार ”

- शिक्षणमहर्षी डॉ बापूजी साळुंखे

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha kolhapur's
Dattajirao Kadam Arts, Science and Commerce College, Ichalkaranji
DEPARTMENT OF MARATHI
ANNUAL TEACHING PLAN (2024-2025)

(National Education Policy 2020)

(Having Choice Based Credit System With Multiple Entry & Multiple Exit Options)

Academic Year : 2024 - 25

Subject : Marathi

Semester : VI

Class : B.A.III

Discipline Specific Elective

(DSE Paper No : XV)

Paper Title : मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी

(To Be Implemented From Academic Year 2024-25 Onwards)

Sr.No	Month	Topic/ Uuit
1	November 2024	अभ्यासपत्रिका व पाठ्यपुस्तक परिचय
2	December 2024	विभाग ३ : मुद्रितशोधन १. मुद्रितशोधन : संकल्पना, स्वरूप, प्रकार व महत्व २. महाराष्ट्र शासनाचे प्रमाण लेखनविषयक १८ नियम, अपवाद, उदाहरणे, विरामचिन्हे
3	January 2025	३. मुद्रित शोधनाची पद्धती : सांकेतिक, खुणा, त्याचे स्पष्टीकरण, पहिले वाचन व पुढील मुद्रितशोधन, संगणकीय मुद्रितशोधन ४. मुद्रित शोधनाचे प्रात्यक्षिक कार्य : वर्तमानपत्र , नियतकालिक , ग्रंथ . छापील मजकूर, लेख इत्यादी
4	February 2025	विभाग ४ : स्पर्धा परीक्षांसाठी मराठी १. स्पर्धा परीक्षांचे स्वरूप : सरळ सेवा , कॅम्बोईन, राज्यसेवा , संघ लोकसेवा आयोग २. स्पर्धा परीक्षांमधील मराठीचे स्वरूप : अभ्यासक्रम परिचय ३. स्पर्धा परीक्षेसाठी कौशल्य : वाचन, नोट्स (टिपण), लेखन, हस्ताक्षर, वेळेचे व्यवस्थापन, गटचर्चा, संदर्भ सहित्य
5	March 2025	४. मुलाखतीची पूर्वतयारी व तंत्रे (मुलाखत कशी द्यावी) , ICT लेक्चर अंतर्गत मूल्यमापन : प्रोजेक्ट
6	April 2025	शिवाजी विद्यापीठ परीक्षा

प्रो. (डॉ.) सुभाष जाधव
HEAD,
Department of Marathi,
D.K.A.S.C. College,
Ichalkaranji.

डॉ. एस. एम. मणेर
Principal,
D.K.A.S.C. College,
Ichalkaranji.

